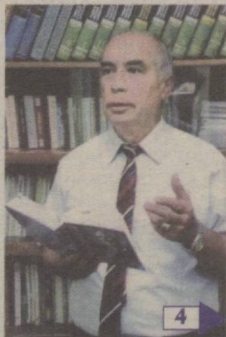

ЗУЛФИЯХОНИМ
ИЗДОШЛАРИ

2

ХОЖИАКБАР ҲАМИДОВ:
ҲАЁТ ҲАҚИҚАТИНИ
АНГЛАГАНЛАР
БАХТЛИДИР!

4

5

«УЗИ»ГА ЭМАС,
ЎЗИГА ИШОНИНГ!

ЭНГ АРЗОН ВА ЭНГ
ЮҚОРИ БАҲОЛАНГАН

8

2015 ЙИЛ — КЕКСАЛАРНИ ЭЪЗОЗЛАШ ЙИЛИ

Шаҳрисабз туманидаги Кулоллик маҳалласида умргузаронлик қилаётган Саломат ая Зубайдуллаева етти фарзандини эл-юрт хизматига камарбаста инсонлар этиб тарбиялаган, маҳалла-кўйда катта обрў-эътибор қозонган кайвони онахонлардан.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, «Шуҳрат» медали соҳибаси Саломат ая узоқ йиллар тикувчилик, зардўзлик, гиламдўзлик билан шуғулланиб, кўплаб ёшларга устозлик қилди. Маҳалла фаоли сифатида ҳудудда миллий ҳунармандчиликни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшди.

Жамшид НОРҚОБИЛОВ сурат-лавҳаси. (ЎЗА)

Озод ШАРАФИДДИНОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони:

— Оила инсоннинг ҳамма сиру сино-
атларини ўзида мужассамлаган олтин
сандиқ, уни бахт фабрикаси деб атаса ҳам бўлади
ва хусусан, инсоннинг қайғу-аламлари, дарду ҳас-

ратлари, кўз ёшлари ҳам оиладан бошланади.
Шунинг учун ҳам оилани куёвни ҳам, келинни
ҳам инсон қилиб тарбиялайдиган бетим-
сол мактаб ҳисоблайман. Унинг китоб-
ларини тинимсиз ўқиш, ибрат олиш нақадар
мароқли.

Қ а д р и я т

РЕЖАЛАР, ТАҲЛИЛЛАР ВА ТАҚДИРЛАР

Пойтахтимизда Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси бошқарувида йиғилиш бўлиб ўтди. Унда "Соғлом бола йили" да амалга оширилган ишлар кенг таҳлил этилиб, "Кексаларни эъзозлаш йили"га мўлжалланган истиқболдаги режалар муҳокама қилинди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Элмира Боситхонова бошқарди.

Бошқарув аъзолари, тегишли вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳар ва вилоятлар хотин-қизлар қўмиталари раислари, ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этган мазкур тадбирда сўзга чиққанлар Президентимиз раҳнамолигида мамлакатимизда хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш, жамият ҳаётидаги фаол иштирокини таъминлаш, оналик ва болалиқни муҳофаза қилиш борасида олиб борилаётган кенг қўламли ислохотлар бугунги кунда ўзининг юксак самарасини бераётгани, жамият ҳаётида хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги тобора ошиб бораётганини алоҳида таъкидладилар.

"Соғлом бола йили" Давлат дастури доирасида хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, уларнинг иш билан бандлигини таъминлаш, оналик ва болалиқни муҳофаза қилиш, хотин-қизларнинг билим олишлари, интеллектуал салоҳиятини оширишлари борасидаги интилишларини рўёбга чиқариш масалалари бўйича Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси томонидан бир қатор тизимли ишлар амалга оширилди.

2014 йилнинг 21 декабрида Ўзбекистон Республикаси Олий

Мажлис Қонунчилик палатаси ҳамда Халқ депутатлари вилоят, туман (шаҳар) Кенгашларига бўлиб ўтган сайловлари ташкил этиш ва ўтказиш ишларида хотин-қизлар ҳам фаол иштирок этишди. Сайлов натижаларига кўра: парламентнинг қуйи палатасига 24 нафар хотин-қизлар сайланди. Улар таркибига 9 та фан номзоди, 7 та ҳуқуқшунос аёл мавжуд. Маҳаллий вакиллик органларида фаолият юритаётган аёллар эса бугунги кунда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоятлар, Тошкент шаҳар кенгашларида жами депутатлар сонининг 23,5 фоиздан ортигини, шаҳар ва туман кенгашларида эса 22 фоизини ташкил этди.

Мамлакатимизда аёлларнинг иқтисодий фаоллигини ошириш, кичик бизнес ва оилавий тадбиркорлиқни ривожлантириш борасида яратилган имкониятлар ва шарт-шароитлар натижа-сида ҳудудларда янги иш ўринлари яратилмоқда, тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўётган хотин-қизлар сафи кенгаймоқда. Аёлларни иш билан таъминлаш ҳудудий дастурларига асосан 2011-2013 йиллар давомида 1,4 миллион иш ўринлари яратилган бўлиб, бу иш ўринларининг ярмидан кўпи қишлоқ жойларига тўғри келади. Ҳар бир ҳудудда кичик бизнес ва касаначилиқни ривожлантириш, аҳолига маиший хизмат кўрсатишни йўлга қўйиш мақсадида аёлларни иш билан таъминлашга қаратилган дастурлар натижасида биргина 2014 йилда 468 минг 175 янги ишчи ўринлари яратилиб, аёллар учун йил давомида 900 млрд. сўмдан ортиқ кредитлар ажратилди.

Бошқарув йиғилишида оналик ва болалиқни муҳофаза қилиш, аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, хотин-қизлар соғлигини асраш, уларни ихтисослаштирилган тиббий кўриқдан ўтказиш, жамиятда соғлом турмуш тарзи та-

Ж а р а ё н

мойилларини тарғиб этиш юзасидан "Соғлом бола йили" Давлат дастурида белгиланган вазифалар доирасида амалга оширилган ишлар ҳам кенг муҳокама қилинди.

Бугунги кунда ҳудудларда замонавий тиббиёт муассасалари тармоғи, жумладан, республика ихтисослаштирилган педиатрия, акушерлик ва гинекология илмий-амалий марказлари, перинатал ва скрининг марказлари, турғуқхона мажмуалари, ҳудудий кўп тармоқли болалар тиббиёт марказлари, 2958 та қишлоқ врачлик пунктлари, 98 та оилавий поликлиникалар ишлаб турибди. Уларда 8463 нафар оилавий шифокорлар, 17 мингдан зиёд ҳамширалар фаолият юритмоқда.

Қизларни спортга жалб этиш, оилавий спортни ривожлантириш борасида олиб борилаётган кенг қўламли ишлар туфайли жисмоний тарбия билан мунтазам шуғулланаётган хотин-қизлар сафи тобора кенгаймоқда. Ўзбекистон Хотин-қизлари қўмитаси ташаббуси билан аънавий тарзда ўтказиб келинаётган спартакиада ва гимнастрада мусобақаларида иштирок этиш истагидаги аёллар сони ҳам йил сайин ортиб бормоқда.

Йиғилишда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорларини қўллаб-қувватлаш, маҳалла фуқаролар йиғинларида аҳоли ва хотин-қизлар билан ишлашнинг халқчил тизимларини йўлга қўйиш, кам таъминланган оилалар қизларини касб-хунарга йўналтириш, талаба ёшларни қўллаб-қувватлаш, ётоқхоналардаги маънавий муҳитни соғломлаштириш, Муруват уйларидаги кексалар ҳолдан хабар олиш, бу борадаги ишлар қўламини янада кенгайтиришда тегишли давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлиқни янада мустаҳкамлаш масалалари қизгин муҳокама қилинди ва истиқболдаги вазифалар белгиланиб олинди.

Бошқарув йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Элмира Боситхонова сўзга чиқди.

Ҳамроҳон МУСУРМОНОВА,
"Оила ва жамият" мухбири.

Гули Нигор
АВАЗОВА

ЗУЛФИЯХОНИМ
ИЗДОШЛАРИ

Тошкент вилоятининг Қибрай туманида туғилган. 2005 йилда адабиётдаги ютуқлари учун Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланган. Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети халқаро журналистика факультетини тамомлаган. Айни пайтда республика Ички Ишлар вазирлиги Бирлашган тахририятининг суд-ҳуқуқи ва қонунчилик бўлимида мухбир лавозимида хизмат қилмоқда.

БАХТ БЕР...

Менинг бахтим, бахтиёрим,
Бир ҳовуч бахт бергин менга.
Менинг шахрим, шахриёрим,
Болдек бахтни берай сенга.

Оппоқ қордай оқ туйғуни,
Унутишми осон шунча?
Тушларингда кўрган ул гул —
Менман-ку, қийнама бунча.

Хаёлинг забт этиб бир кун,
Бораман қалбинга кириб.
Пойимда ҳисларинг бутун,
Қор мисоли кетар эриб,

Бир ҳовуч бахт бергин менга...

ЧОРИ АВАЗ

Ташқарида куз...
Штирлайди боғ....
Бир рух кезар
Куздек хазонрез....

Юракда уйғонар
Хазондек ғамлар...
Уйғонар, улғаяр,
Тўкилар дардлар....

Ташқарида куз...
Дардчилдир осмон.
Юрагида ғамлар,
Ухлайди олам...

Кўзларингни оч
Хазондек ғамгин,
Дарддек улкан,
Ғамсаро очун
Ахир боряпман-ку
Ёнингга, эркам...

Ташқарида куз...
Пичирлайди барг:
«Мен ҳам кетаяпман,
Кутиб ол, эртам...»

ОЙИЖОНИМГА

Бир покдомон хаёл бор,
Уни улғайтар бир Аёл...
Бир жумла ширин сўз бор
Унда яшар шу Аёл...

Мен уни севаманми,
Ёки бошқа ҳисми бу.
Билмайман, лек пойига
Сочилиб кетгим келар...

Гулиқаҳҳадек қулиб,
Пойин гулга беласам,
Кўз ёш — марваридимдан
Унинг-чун бахт яасам...

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК ДАВОМ ЭТАДИ

"Соғлом авлод учун" халқаро хайрия фонди Германиянинг "Friedensdorf International" халқаро ташкилоти, Жанубий Корея Республикасининг "Save the Children" халқаро фонди, Корея халқаро соғлиқни сақлаш KOFIN фонди, Ewha Womans University, Severance University, Ин Ха ва Бундан Ча университетлари госпиталлари билан ҳамкорликда туғма юрак нуқсонли, терининг қуйиш асоратлари, туғма қўл-оёқ бўғимлари ва бошқа ташхислар билан оғирган ўзбекистонлик бемор болаларни бепул соғломлаштириш билан боғлиқ хайрли ишларини изчил давом эттириб келмоқда.

"Соғлом авлод учун" ташаббуси билан

Корея Республикасининг Ewha Womans University госпитали билан тузилган ҳамкорликка биноан ўтган йилнинг бошида Тошкент педиатрия тиббиёт институти клиникасида, фонднинг Тиббий-ижтимоий марказида ва Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ туман болалар шифохонасида жами 402 нафар аҳоли тиббий кўриқдан ўтказилган эди.

Мазкур тадбирларнинг узвий давоми сифатида жорий йилнинг 18-23 январь кунлари Корея Республикасининг Ewha Womans University госпиталининг 23 нафар малакали шифокорлари республикамизнинг бир неча ҳудудларида аҳолини умумий чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтказишди.

Барно МИРЗААХМЕДОВА,
"Оила ва жамият" мухбири.

2015 йил — Кексаларни эъзозлаш йили

ҲАЛИМА МУАЛЛИМА

Ҳазорасп туманидаги Пячокчи қишлоғида умргузаронлик қилаётган Ҳалима ая Қаландарова 33 йил ёш авлодга таълим-тарбия бериб, бутунги кунда кексалик гаштини суриб келаётир.

— Бир кам саксон ёшга кирдим, болам, Худойимга минг қатла шукр, болаларимнинг ҳаммаси ўзларидан тинган, уйли-жойли, ишли, ризки бутун яшашяпти, — дейди Ҳалима момо. — Умримнинг ярмидан кўпини мактабга бағишлаган бўлсам, эндиликда 38 неварая, 64 нафар чевараларга шодмонлик улашиш билан бандман.

Шуларга энди кўлимдан келгунича ҳаёт илмидан сабоқ берайман. Ўғил-қизларимнинг бариси ҳам оилада, ҳам жамиятда ўз йўлини топиб, эл-улусдан дуолар олишмоқда. Улардан етти нафари — Отабек, Тожигул, Қутлибека, Мухаббат, Шахло, Бибигул, Барно, шу жумладан, келиним Зулайхо ҳам бизнинг изимиздан бориб, истиқлол фарзандларини камолга етказишдек масъулиятли вазифани уддалашяпти. Неварам Дилмурод Султонов эса санъат соҳасида изланиб, "Нихол" мукофоти совриндори бўлган кун шунақа суюндимки, таърифа сўз йўқ, Шуларнинг замони келди энди. Биз етолмаган орзуларга улар етишсин!

Президентимиз янги 2015 йилни "Кексаларни эъзозлаш йили" деб эълон қилганида Ҳалима аянинг кўзларига севинч ёшлари келди. "Бундай жаннатмонанд юртни бизга Ватан дея ато этган Яратганга шукрона бўлсин!" дея дуога кўл очади онахон.

Рохила СИДДИКОВА,
журналист.
Хоразм вилояти.

ҲАЁТИЙ ҚАДРИЯТ НАМУНАСИ

Муҳтарам Президентимиз ташаббуси билан 2015 йил — Кексаларни эъзозлаш йили деб эълон қилинди. Бу халқимиз вакиллари, жумладан, оддий ўзбек аёли сифатида менинг ҳам кўнглимни ғурур ва ифтихорга тўлдирди. Ота-онани қадрлаш, кексаларни эъзозлаш донишманд халқимизнинг асрлар синовидан ўтган синашта маънавий қадриятлари сирасига киради.

Ота-она, нуруний кексаларнинг эзгу тилаклари барчага ҳамроҳ бўлиб, хонадонларга файзу барака келтиради, дея қаралиши ҳам беҳиз эмас. Миллий анъаналаримиз чинакам кадр топган истиқлол йилларида кексаларга ғамхўрлик кўрсатиш, Иккинчи жаҳон уруши ва меҳнат фахрийларини эъзозлаш борасида кўплаб хайрли ишлар амалга оширилди. Бу сазй-ҳаракатларнинг ҳаётӣ самаралари мустақиллик йилларида халқимизнинг ўртача ёши 67 ёшдан 73,5 ёшга, аёллар ўртасида эса 75,8 ёшга етганида ҳам ёрқин акс этиб турибди. Айни пайтда юртимизда 8 минг 700 нафар 100 ёшдан ошган қариялар умргузаронлик қилаётгани кувонарлидир. Буларнинг барчаси истиқлол даврида халқимизнинг турмуш даражаси ўсиб, ҳаёт сифати тобора яхшиланиб бораётганлигини аңлатади.

Президентимизнинг 2014 йил 13 октябрда имзолаган "1941-1945 йиллардаги уруш ва меҳнат фронти фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш чоратadbirlари тўғрисида"ги фармони ҳам кексаларимизга кўрсатилаётган ўзига хос ғамхўрликнинг амалдаги ёрқин намунаси бўлди. Бугунги кунда кекса авлод вакилларига нодавлат ташкилотлар, ижтимоий тузилмалар томонидан ҳам моддий ва маънавий кўмак берилаётгани ва бундай ишлар миқёси кенгайиб бораётгани эътиборга сазовор.

Ёшларга чин инсоний фазилатлар борасида ибрат кўрсатишда ҳам бобо ва бувиларимизнинг ўз ўрни бор. Чунки улар кечаги кунни бугунги дорилонмон замон билан қиёслаб оладиган, хулоса чиқарадиган инсонлардир. Шунингдек, бу бетимсол матонат соҳибларининг ёшларимизни бир-бирига мурувватли, оқибатли бўлишдек ҳаётӣ қадриятларимизга ҳамоҳанг яшаш, урф-одат ва анъаналарга садоқат руҳида тарбиялашда ҳиссаси беқиёс.

Юлдуз ХОЛБЕКОВА,
Каттакўргон туман ФХДё бўлими мудири.

ИМТИЁЗЛАР КЎЛАМИ КЕНГАЙМОҚДА

Сўнгги йилларда юртимизда солиқ қонунчилигини соддалаштириш ишлари изчил амалга оширилмоқда. Бунинг самарасини солиқ ставкасининг йил сайин енгиллашаётгани ва тадбиркорлик субъектларига бир қатор имтиёзлар берилаётгани мисолида ҳам ҳам яққол кўришимиз мумкин. Тизимда олиб борилаётган изчил ислохотларнинг бари иқтисодиётимизни янада ривожлантириш, аҳоли турмуш фаровонлигини оширишга қаратилгани билан аҳамиятлидир. Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг "Солиқ ва бюджет сисёатининг 2015 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонунига биноан Солиқ кодексининг 46 та моддасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Ана шундай ўзгартиришлардан бири — Солиқ кодексининг 311-моддасига биноан, янги рўйхатдан ўтган яқка тартибдаги тадбиркорлар ва юридик шахс ташкил этмаган ҳолда оилавий тадбиркорлик шаклидаги фалотиани амалга оширувчи оила аъзолари томонидан суғурта бадалларини тўлаш улар яқка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтказилган ойдан кейинги ойдан бошлаб амалга оширилиши белгиланган.

375-моддасига киритилган ўзгартириш ва

қўшимчаларга кўра: "Янги рўйхатдан ўтган яқка тартибдаги тадбиркор, шу жумладан оилавий тадбиркорлик субъекти қатъий белгиланган солиқни яқка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтказилган ойдан кейинги ойдан бошлаб тўлаши, шунингдек, қасб-хунар коллежлари битирувчилари коллежни таомлагандан кейин ўн икки ой ичида яқка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтган тақдирда, яқка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтган санадан эътиборан қатъий белгиланган солиқни тўлашдан олти ой муддатга озод этилади".

Мазкур кодекснинг 84-моддаси тўртинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилади: "Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказувчи органлар ҳар йили 1 февралгача ўзлари жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига тегишли ҳудудда жойлашган ер участкаси ва бошқа кўчмас мулк, унинг мулкдорлари (эгалари) тўғрисида 1 январь ҳолатига кўра маълумот бериши, шунингдек, ер участкаси ва бошқа кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқлар йил давомида юзага келганда — мазкур кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқлар давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан ўн кун ичида маълум қилиниши шарт".

Хуршид БАЗАРОВ,
Сурхондарё вилоят Давлат солиқ бошқармаси бўлим бошлиғи.

МЕҲРИДАРЁ УСТОЗ У!

Зиёли бўлмоқ ҳар кимга ҳам насиб этавермайдиган қисмат. Устозлар эса ўзларининг орзу-армонларини шогирдлари тақдирда ушалаётганини кўрсалар, қанчалар суюнадилар. Зарафшон шаҳридаги 1-давлат иқтисослаштирилган умумтаълим мактаби физика фани ўқитувчиси, халқ таълими аълочиси, 27 йилдан буён ана шу шарафли соҳада ҳалол хизмат қилиб келаётган Нодира Абдурахмонова ҳам шундай инсонлардан бири.

Иш фаолиятини Самарканд вилояти Пахтачи туманидаги 21-мактабда бошлаган Нодирахон, кейинчалик Зарафшон шаҳридаги 10-мактабда, Зарафшон компьютер технологиялари қасб-хунар коллежида меҳнат қилди. Ўз касбига бўлган садоқати туфайли кўплаб ўқувчиларни физика фанига қизиқтира олди. Улар айна пайтда таълим тизимида ва халқ ҳўжалигининг турли тармоқларида фаолият юритишмоқда.

— Устозим Нодира опанинг меҳри, менга бўлган ишончи ва берган билимлари туфайли, нафақат физика фанининг сир-асрорларидан воқиф бўлдим, балки "Билимлар беллашуви"да қатнашиб, юкори натижаларга эришдим, — дейди 2013-2014 ўқув йилида умумтаълим мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилган "Билимлар беллашуви"нинг республика босқичида 2-ўринини

қўлга киритган 9-«Б» синф ўқувчиси Санжар Нормуродов. — Икки йил ёз ойларида "Билимлар беллашуви"нинг республика босқичи совриндорлари сафида Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ туманида жойлашган "Қуёшли" интеллектуал оромгоҳида дам олдим. Самарканд,

қизни вояга етказишди.

— Мамлакатимизда ёшларни ҳар тарафлама баркамол, етук салоҳиятли шахслар этиб тарбиялаш борасида амалга оширилаётган эзгу ишлар, устоз-мураббийларга кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрликлар бугунги кунда ўз самарасини бермоқда, — дейди Нодира Абдурахмонова. — Биргина мисол, ўзим фаолият юритаётган мактабда бугунги кунда 638 нафар ўғил-қиз замонавий шароитларда таълим-тарбия олишмоқда. Фан кабинетлари замонавий ўқув қуроллари, компьютер тўпламлари билан жиҳозланган. Ўқувчилар олти мингга яқин китоб фондига эга кутубхонамиздан унумли фойдаланмоқдалар. Фан ҳамда қасб тўғралаклири мунтазам ишлаб турибди. Бу ишларда мактабимиз директори Дилбар Тўхтаева ҳамиша бошқош. Ўқитувчилар ниҳоятда машаққатли қасб эканлиги аён. Аммо бизнинг меҳнати-миз, кўз нури-миз, қалб қўри-миз асло бесамар кетмайди. Улар шогирдларимиз камолотида, ютуқларида намоен бўлади. Жамиятда, ҳаётда ўз ўрнини топган, эл-юрт қорига қамарбаста бўлаётган инсонлар чексиз бир эҳтиром билан таълим олган муаллимларини эслаганларида шундай ажойиб қасбни танлаганим учун қалбим ғурур ва ифтихорга тўлади.

Бувсаида ТўРАБОЕВА,
Зарафшон компьютер технологиялари коллежи хотин-қизлар кўмитаси бошланғич ташкилоти раиси.
Навий вилояти.

Сирдарё, Қашқадарё, Хоразм, Тошкент вилоятидан келган иқтидорли, билимга чанқок тенгдошларим билан танишим. Таниқли профессор ўқитувчилар суҳбатида бўлдим.

Нодира Абдурахмонованинг маърифатга, зиёга интилиши болалиқдан бошланган эди. Отаси, раҳматли Неъмат ака Абдурахмонов муҳандис, онаси Фароғат Равшанова савдо соҳасида ишларди. Нодирахон қасбига садоқатли бўлишни, бу йўлда тинимсиз меҳнат қилиш ва изланиш лозимлигини, оилада намунали бека ва ибратли она бўлиш сирларини улардан ўрганди. Турмуш ўртоғи Тохир Атамуродов билан қайнонаси Земфира Файзуллина ҳамда онаси, меҳнат фахрийси Фароғат опанинг дуолари ва ўғитлари-га таяниб, бир ўғил, бир

Ҳожиакбар ҲАМИДОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ таълими ходими,
тарих фанлари доктори, профессор:

ҲАЁТ ҲАҚИҚАТИНИ АНГЛАГАНЛАР БАХТЛИДИР!

— Очигини айтганда, кўпчилик сизни бетакрор овоз соҳиби, Ўзбекистон халқ ҳофиси Фахриддин Умаровнинг издоши, севимли шогирдларидан бири сифатида танийди, қадрлайди. Энг қизиғи, ҳам санъатда, ҳам илмда тарозини тенг ушлаган инсонсиз...

— Мен пойтахтимизнинг Дўмбиробод маҳалласида туғилиб, ўсганман. Санъат ва тарихга қизиқишим болалигимдаёқ уйғонган эди. Оиламизда бешинчи фарзандман. Падари бузрукворим, раҳматли Абдуҳамид ота урушдан қайтгач, тўқимачилик комбинатида юкчилик қилиб, етти болани онам билан бирга тарбиялаб вояга етказдилар. Ёшлигимда Мухаммаджон ва Абдуқаюм амакиларим халқ кўшиқларини ижро этишар, уларни завқ билан тинглардим. Кўп китоб ўқирдим. Радиодан эшитган кўшиқларни ҳам дарров ўрганиб олиб, ўзимча хиргойи қилиб юрардим. Отам қизиқишимни сезиб, менга рубоб олиб берганлар. Илк бора 1969 йилда шоира Раъно Турдиева қаламига мансуб “Кечир, мени, кечир, қорақўз” кўшигини яратдим.

Ҳаёт йўлимда ота-онам, ака-опаларим, мактабдаги, олий ўқув юртидаги ўқитувчиларимни, қолаверса, санъат соҳасида Фахриддин Умаровни устоз деган улуг мақомга лойиқ деб биламан. Умр қарвоним олтинчи олтинчи доводдан ошиб ўтаётди. Бугун ўзимни илм-фанда, санъатда юзлаб шогирдларим устоз деб эътироф этишга қарамай, хануз изланиш, ўрганишданман. Буюк мураббийларим бўлиш китоб ва ҳаёт сабоқларини ўрганишдан бир лаҳза чекинганим йўқ.

— Илмий фаолиятингиз хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Илмий ишимни ҳам санъат билан уйғунликда олиб бордим ва 1985 йилда “Ўзбекистонда бадиий хаваскорлик санъатининг тарихи” мавзусида номзодлик диссертациясини ёқладим. 1997 йилда эса “Ўзбек анъанавий кўшиқчилик маданияти тарихи” мавзусида докторлик ишимни химоя қилдим ва энг қадимги, бир неча минг йил олдинги ўзбек анъанавий кўшиқчилик тарихидан то ҳозиргача бўлган даврни ўргандим.

— Оила аъзоларингиз орасида сизнинг ворисларингиз бордир?

— Бир-бирига уйғун бўлган санъат ва илм соҳасида эришган ютуқларимда

меҳрибон, соддадил аёлим Саломатхон Ҳамидованинг хизматлари беқиёс. У оиламизда тинч-тотувлик, аҳиллик ва хотиржамликни таъминлашда ўзига хос тарози ва-зифасини ўтайди, десам муболаға қилмайман. Ўзи кўп йиллар мактабгача тарбия муассасасида тарбиячи бўлиб ишлагани боисми, фарзандларимиз ҳам, кўз тегмасин, ақлли, одобли, ҳаётда ўринларини топишган. Фахриддин, Санжар, Ферузахон ҳам олий маълумотли, оилали. Ўн нафар набирамиз бағримизни тўлдириб, кўзимизни қувонтириб юрибди. Билмадим, болалар санъат йўлини танлашмади. Насиб этса, набираларимиздан бирортаси ўзбек миллий кўшиқчилигига муносиб ҳисса қўшади, деган умиддамиз.

— Бугунги кунда инсониятнинг моддиятга қарам бўлиб бораётгани кўнгилга оғриқ солади. Нима деб ўйлайсиз, моддият санъат қийматини кўтарадими ё туширадими?

— Инсон, энг аввало, маънавий жиҳатдан бой, тўқис таъминланган бўлиши керак. Моддият билан белгиланганда нафақат санъат, балки бошқа нарсаларнинг ҳам қиймати қадрсизланади. Ҳаёт мазмунини моддиятга менгзайдиган киши, охир-оқибат санъатни ҳам, маънавиятни ҳам, инсонийликни ҳам, боринги, ҳамма нарсани пулга сотиб олиш мумкин, деган фикрга боради. Аммо дунёда бойлик билан қўлга кириштишининг имкони йўқ нарсалар кўп. Агар бугунги кунда инсоният моддиятга қарам бўлиб қолаётган бўлса, бунинг сабаби, маънавий таъназулга мойиллик кучайиб бораётганида, оддий мисол, китоб ўқимасликда, деб ўйлайман.

— Кейинги пайтда санъат соҳасида кўп ишлатилаётган “шоу бизнес” атамасига муносабатингиз?

— Бу саволингиз билан ўзбек миллий санъатини, кўшиқчилигини ҳурмат қиладиган, шу йўналиш ривож учун қўлдан келганча меҳнат қилаётган инсон сифатида кўнгил ярамни тирнаб қўйдимиз. Мен “шоу”, “хит”, “реп”, “рокн ролл” ва ҳоказо талаффузига тилим қелишмайдиган сўзларни негадир ҳазм қилолмайман. Миллий қадриятларини, тарихини, санъатини, элини, тилини, Ватанини севган инсон мазмун-мохиятсиз алжирашларни кўшиқ деб қабул қилмайди!

Санъатни эрмак (хобби) қилиб, кўшиқ қуйлаб, бизнес қилиш каби маънавият қийматларининг ғашига тегадиган

ҳолатларнинг келиб чиқишига ҳам аслида ўқимаслик сабабда... Ҳаммамизга маълум, халқимизнинг хурсандчилик кунлари санъаткорларсиз ўтмайди. Бугун кўп хонанда, кўшиқчилар хизматлари учун ўзларига маълум маънода нарх қўйиб олганини эшитганимда ҳам жуда хафа бўлиб кетаман. Авваламбор, ҳар бир инсон яхши ният билан санъаткорни тўйига таклиф қилибдими, уни қуруқ қайтармайди, албатта. Эл-юрт ичида диск айлантириб, фонограммада лабини қимирлатиб, пул олишга одамнинг виждони ҳам сал-пал қийналиши керак-ку! Санъат йўлига киришдан олдин ҳар бир санъаткор: “Элга ҳалол хизмат қиламан!” деб ўз-ўзига қасамдб қилиши шарт, деб ўйлайман.

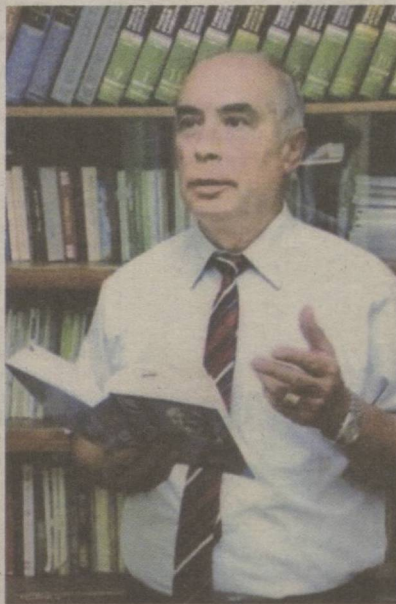
— Нафақат концерт, тантаналарда, ҳатто, тўй-томошаларда ҳам айрим хонандалар уялмай-нетмай фонограммадан фойдаланишмоқда. Шунинг ўзи янги мухлисларни менсимасликдан бошқа нарса эмас, тўғрими?

— Шинаванда пул тўлаб, дам оламан, кўшиқ тинглайман, деб концертга қиради. Унинг ҳурматини, вақтини, маблағини суиистеъмол қилишга санъаткорнинг ҳаққи йўқ. Ўтган йил октябр ойида Устоз ва мураббийлар кўни муносабати билан “Истиқлол” санъат саройида икки кун фонограммасиз концерт бердим. Мухлислар ўзбек миллий кўшиқларининг жонли ижродаги товланишларини шунчалик соғинган эканки, концерт кунларини узайтиришимизни илтимос қилишди.

Ҳозир баъзи кўшиқчиларга санъати, ижроси хусусида эътироз билдирсангиз, дарров: “Одамларнинг қизиқишини эътиборга олиш керак. Ҳозирги ёшлар мақом эшитмай қўйган”, деган баҳоналар билан айбини тингловчиға юкламоқчи бўлишади. Бўлма-ди! Маромига етказиш ижро этилса, ёшлар ҳам, ўсмирларимиз ҳам миллий мақомларимизни мириқиб эшитади. Савияси паст кўшиқчилар юқоридаги баҳона соясига ўзининг енгилелли машқларини ёшларга, мухлисларга мажбурлаб эшиттиришяпти, деб ўйлайман.

— Ҳожиакбар ака, ҳаётнинг мазмунини англаб

Гурунг

етиш учун инсонга кўпроқ нима зарур — тажрибами ё тафаккур?

— Менимча, ҳаётнинг мазмун-мохиятини тушуниш учун инсонда ҳам тафаккур ҳам тажриба бўлиши керак. Тафаккур, яъни фикрлаш қобилияти ҳаммага ҳар хил тарзда берилади. Кимдир 60 ёшда англаганларини бошқа биров 30 ёшидаёқ тушуниб етади. Айримлар эса 80 ёшида ҳам ўзлигини тополмай, одамлар орасида юрверади. Ҳазрат Навоийда маъноси шунга яқин бир сатр бор:

Эллиқда этмаса тараққий киши,
Олтмишда барчаси таназзул иши.

Ҳаёт ҳақиқатини эрта англаганлар бахтли инсонлардир. Яшаш илмини ўқиш учун инсонга унинг атрофидаги кишилар ота-она, бобо-буви ҳамда таълим муассасаларидаги устозлари кўмакчи бўладилар. Инсон ҳаётни ақл-тафаккур нигоҳи билан кузатишни оилада ота-онасидан ўрганади. Ўйлашимча, тажриба орттириш учун ҳам тафаккур керак. Дошимандалардан бирининг шундай гапи бор: “Буюклик хато ва тажрибалардан туғилади”. Хатони тушуниш — тафаккур, уни такрорламаслик, менинг назаримда, тажриба демакдир.

— Сиз англаган ҳаёт ҳақиқати нима?

— Мен англаб етган ҳаёт ҳақиқати... (ўйга ботиб), инсоннинг феъли — тақдирда ўз аксини топади. Агар унинг сийратидега эзгулик тажассум топган бўлса, бундай киши ҳам ўзига ва ҳам атрофдагиларга ёруғлик улашади. Акс ҳолда — кишининг ёвузлигидан фақат ўзи эмас, атрофдагилар ҳам озор кўради. Демак, инсон “фақат ўзим”, “мен” деб эмас, “атрофимдагилар”, “жамият” деган мулоҳаза билан яшамоғи керак.

“Оила ва жамият” муҳбири
Умида АДИБОВА
суҳбатлашди.

РАСАДХОНА — тилимизда қадимги Шарқ обсерваторияларининг номи “расадхона” сўзи билан ифодаланган. Қизиғи шундаки, “расадхона” сўзидаги “расад” сўзи асли “пистирма” деган маънони англатган.

Беруний бу жумбоқни ечиш учун ўзи қурдирган расадхонада кечани кундузга, кундузни кечага улаб, расад ўказди.

Одил Ёқубов

ПОЛАПОН — паррандаларнинг ҳали пат ва қанот чиқармаган ёки эндигина пат чиқара бошлаган боласи тилимизда “полапон” деб аталади. “Полапон” сўзининг туб илдизи “пола” асли “бола” сўзига бориб тақалади.

Кўрқма, полапоним, чекмагил қайғу, йиқилсанг, тургазиб қўяман ўзим.

Абдулла Орипов

ОНДАТРА — бу сўз асли америка ҳиндулари тилидан француз тилига ва француз тилидан бизнинг тилимизга ўтиб келган. Дала сичқонлари оиласига мансуб кемирувчи жонивор, мушкли қаламуш тилимизда “ондатра” сўзи билан ифодланади.

Бу териси шилиниб олинган ондатранинг буйруғи...

Неъмат Аминовнинг
“Қаҳқаҳа” асаридан

ЯПРОК — “япрок” сўзининг “барг” маъносини англатишини ҳаммамиз яхши биламиз. Хўш, бу сўзнинг туб илдизи қандай мазмунга эга? “Ўзбек тилининг этимологик луғати”да изоҳланишича, “япрок” сўзи “қопла” маъносини англатувчи “йап” феълидан келиб чиққан. Яъни, япрок дарахт шохларини ёпиб, қоплаб туради.

Дарахт япроғи билан, одам меҳнати билан кўркам.

Мақол

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

«УЗИ»ГА ЭМАС, ЎЗИГА ИШОНИНГ!

...Бу оилада орзиқиб кутилган тўртинчи фарзанд ҳам қиз бўлиб дунёга келди. Уч қиз туққан онанинг дарди ичида. Опалар бўлса ўз сафарлариغا яна бир эгачилари қўшилганидан шодмон, юраклари севинчга тўлган. Отанинг қовоқлари уюлган, «қутлуг бўлсин»га келганларга зўра бошини силкиб қўяди. Умид билан бир ёстиққа бош қўйган севимли аёлига бўлган меҳр-муҳаббати сўниб бораётганлиги унинг афти-ангоридан шундоқкина сезилиб турарди.

Кунлар ортидан оилар ўтаверди. Деярли ҳар кун бу хонадондан чақалоқ йигиси эмас, аксинча, эр-хотиннинг бақир-чақирлари, норасида изалоқларнинг йигилари эшитилиб, бутун маҳаллани бошига кўтарарди. Оила бекаси нима қилсин? Унинг қўлида бўлса экан. Ахир ультра товушли УЗИ текширувида (хайрон қоласан киши, ҳозирги ҳомиладор келинларнинг аксарияти худди Худога ишонгандек, тиббий усунага ишонишди) қўл-оёғи чаққонгина шифокор йигит уларнинг бўлажак фарзанди

ўғил бола эканлигини айтиб, қутлан, бу хабарни эшитган эр шу куннинг ўзидаёқ ошналарига чойхонада «анжанча» ошга «эриган» эди-я!..

Бугун ўзича йигитлик ори қўзиб, муштипар аёлини бўлар-бўлмасга қойиётган эркак эрта бир кун келиб, ана шу фариштасифат қизлари ўзларининг нималарга қодир эканлигини, ҳатто айрим соҳаларда ўғил болалардан ҳам эпчил ва чаққон, иқтидорли эканликларини исбот қилишса, қай аҳволга тушиб, хижолат тортаркин-а?!

ҚИЗИ БОР УЙ

Улугбек ака ва Феруза опалар икки ўғилдан сўнг қиз фарзанд қўриш бахти насиб этганлигидан суюнишди. Чунки бу уларнинг бирдан-бир орзуси эди. Билаги кучга тўлган акалар ҳам хонадонларида гулу райхонлардан муаттар бўй таралиб туришини, ўқишдан келганларида: «Менга нима олиб келдингиз?» деб сумкасига осиладиган, ҳамма ҳавас қилса арзийдиган сингиллари бўлишини чин дилдан хошлашарди. Бу кун уларнинг ҳам ёруғ ниятлари ижобат бўлди.

Ота ишдан қайтган заҳоти ўзига талпинаётган митти қизалоқни суйиб, ўпиб: «Она қизим, эрка қизим», дея эркалатади. Асаблари енгил тортади, чарчоқлари бир зумда тумандай тар-

Ҳаёт ҳақиқатлари

қалади. Бу оилага файзу барокат олиб келган Дурдонахон худди қуйиб қўйгандек, раҳматли бувисининг ўзи... Вақтнинг югуриклигини қаранг. Қиз бола тез улғаяди, деганлари рост. Кечагина боғчага бормаиман, деб хараша қилиб юрган қизча бугун мактабда, тўққизинчи синфда ўқияпти. Ҳадемай, янада улканроқ қувончли ташвишлар кутаётир бу ота-онани...

ҚИСМАТ ЎЙИНИ

Етти йил бўлди уларнинг ёр-ёрлар садоси остида гўшангага киришганига. Етти йилки, эр-хотиннинг дарди дунёси қуйган. Бормаган табиби, кўрсатмаган дўхтири қолмади ҳисоб. «Сабр қилинлар, насиб этса...», дея юанч берувчи қўп.

«Сабрнинг ҳам чегараси бор-ку», деб ёзғиради қайнона келинига. «Гулдек умрларингни хазон этманлар, кимдир душманлик қилиб бахтларингни боғлаб ташлаган, вассалом, ажрашинлар»...

Шу орада куда-андалар ҳам бир неча марта ўзларича маслаҳат қилишди. Фойдаси бўлмади. Эр-хотинни ҳеч ким қўндирилмади.

Аёл туни билан эрига сездирмай, унсиз йиғлаб чиқади. Эрининг ҳам кўнглига қил сиймайди. Кейинги пайтларда гап-гаштаклардан ҳам ўзини олиб қочадиган бўлиб қолди. Лекин хотинига битта гапни такрорлагани такрорлаган: «Мен ажрашиш учун уйланмаганман, насиб этса, оҳимизни Оллоҳ эшитади, биз ҳам бошқалардек, албатта, бахтли бўламиз».

Қисматнинг ўйинини қаранг. Иккаласи ҳам олий маълумотли, Жавоҳир довруғ қозонган тадбиркор, Машхура ҳам етук мутахассис. Икки қават қилиб қурилган хайхотдек ҳовлини томоша қилиб кўзингиз қувонади. Бирида «Каптив», иккинчисиде «Ласетти» машинаси. Ҳамма нарса муҳайё. Фақат...

МИРОЛИМ МАТХОШИМОВ.
Андижон вилояти.

Юрагимни бир армон ҳамон тинимсиз тирнайверади. Карнай-сурнай, ёр-ёр садолари остида яп-янги сарполар кийиб, қуёвнавкарлар қуршовида мағрур қадам ташлаб бораётган йигитларни кўрсам, кўзларим қувнайди, кипригим намланади. Нега дейсизми?

Менинг тўйим отамсиз ўтган... Уйланганимда 20 ёшда эдим. Онам раҳматли тўйимни бекаму кўст ўтказишга ўзлари бош-қош бўлган эди. Опа-жонларим, қадрдон акагинам волидамга мадад бериб, ёлғизлатиб қўйишмади.

Биз тарафнинг таомилига кўра, тўй куни қуёвга сарпони унинг отаси

Мактублар

шу ёшимгача мен меҳрга тўйдим, деган зотни ҳали учратганим йўқ. Бу борада ҳаммамиз тенгимиз, ёшу қари, эркагу аёл ҳам. Ҳолбуки, дунёда бундан-да арзонроқ нарсанинг ўзи ҳам йўқ, аслида. Бир оғиз ширин сўз ва илиқ табассум билан меҳр улашмоқ ҳеч кимга оғирлик қилмайди. Аммо баъзида ана шу бебаҳо неъматни ҳам бир-биримиздан қизганимиз.

Ачинарли томони шундаки, дунёдаги энг садоқатли ва оққўнғил суянчигимиз бўлган меҳридарё ота-онамиздан бир оғиз ширин сўзимизни

кийдириши керак. Менинг эса отам эрта оламдан ўтиб кетганди. Ишонасизми, ўша, бетакрор кунгача падари бузрукворимнинг йўқлиги менга бу қадар сезилмаган, онам ва жигарғушаларимнинг меҳрига суяниб юрган эканман. Ўша кун сарполарни қияётган маҳалда қалбимдаги бу бўшлиқ ўрнини исмсиз армон эгаллаб, кўзларим ёшга тўлди...

Одамзод ёруғ дунёга келгач, чақалоқлигида фақат қорин тўйдириш гами билан яшар экан. Ўсиб, улғайиб, вояга етгандан сўнг эса бу ташвишлар ёнига янада каттароқ тирикчилик юмушлари қўшилиб боравераркан. Баъзан ёлғиз қолганимда: «Хўш, бу дунёда одам нима учун яшайди?», дея ўйга толаман. Бирор касб-хўнарсиз эгаллаш, оила қуриш, фарзанд қўриш, давлат, бойлик тўплаш ёки ортидан яшши ном қолдириш учунми? Сизни билмадим, лекин мени ана шундай жавобсиз саволлар қийнайверади. Ҳаммасига битта жавоб борлигини ҳам биламан: яъни, одамларга қадри бўлиши ва меҳр беришдан ортироқ бахт йўқ, вассалом!..

Одам ҳамма нарсага тўйиши мумкин, амалга, бойликка, шон-у шўхратга ва... баъзида ҳаётга ҳам... Бироқ,

айимиз. Дийдоримизга интизор бўлиб, илҳақ ўтирганларини билсакда, уларни йўқламоқ учун вақт ажрата олмаймиз. Қачон қадрига етамиз? Улар бу фоний дунёни тарк этиб кетганларида зор-зор йиғлаб, эслай бошлаймиз. Афсуски, унда кеч бўлади.

Эсимда: тўйим куни ҳаммамнинг боши осмонда эди, шодмон эди барча. Фақат менгина унсиз, сассиз ич-ичимдан йиғлардим. Қанийди, отам тирик бўлса... Шoirнинг ушбу маҳзун сатрлари юрагимда садо беради:

Англамабман, билмабман,
оҳ қадрингизни
Кунботарда кутганингиз,
сабрингизни.
Хар баҳорда йўқлаб-йўқлаб
қизғалдоқлар
Капалаклар қучар энди қабрингизни.

Бу масканда на таскин бор,
на бир малҳам,
Болам дея ётгандирсиз туПРОҚДАЯМ.
Кўнгилдаги борларини қўриб, баҳам
Капалаклар қучар энди
қабрингизни...

ОЛИМ ИШМУРОДОВ.
Самарқанд вилояти.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларига таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой.

Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.

Аёллар костюм-шими, плаш-пальто — 1-2 ой.

Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.

Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёти билан).

Тиббий массаж — 3 ой (2 ойи ўқиш, 1 ой амалиёт).

Торт ва пишириқлар — 2 ой.

Олий торт безатиш курси — 1 ой.

Уйғур, Европа таом ва салатлари — 2 ой.

Жаҳон таомлари — 2 ой.

Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.

Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.

Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой (0 дан балансгача).

Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.

Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.

Бичиш-тикиш, моделлаштириш ва малака ошириш — 1 ой.

Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).

Тирнок, киприк ўстириш ва дипелация — 1 ой

Каштачилик — 3 ой (машинадада вышивка). Тўқувчилик — 3 ой.

Инглиз тили — 3 ой, рус тили — 3 ой, турк тили — 3 ой, корейс тили — 3 ой.

Бисер, яъни мунчок тикиш — 2 ой.

Декоратив гул ясаш — 1 ой. Сарпо кути ва саватлар ясаш — 1 ой

Бисердан гуллар, дарахтлар ясаш — 2 ой.

Карвинг (мева ва सबзавотлардан композиция ясаш) — 3 ой.

Компьютер сабоқлари — 2 ой, Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёти билан. Ётоқхона мавжуд.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзе 1-уй 31-хона. МЎЛЖАЛ: Юнусобод дехқон бозори бош тарафи орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).

ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Ҳамза тумани Фарғона йўли қўчаси 4-уй 40-хона. МЎЛЖАЛ: Қўлиқ қийим бозори рўпарасида.

ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи)

ЭЪЛОН!

«India-cares health consultants» масъулияти чекланган жамияти ўз фаолиятини тугатганлигини маълум қилади.

Маълумот учун телефон:
+99897 749-05-89.

Манзил: Чилонзор тумани
3-мавзе, 45/1.

Чилонзор тумани ҳокимиятидан 21.01.2015 йилда Джаббарова Мавлуда Кличевна номига Якка тартибдаги тадбиркор тўғрисида берилган №0810658-рақамли патент йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

...Каттаерда бунақа тўй бўлмаган. Тонг саҳардан эшитилаётган карнай-сурнай садолари узоқ-узоқларгача эшитилар, Тўрабой ёлғиз ўғлига суннат тўй қилаётганидан жар соларди. Бир томонда ҳофизлар навбат кутиб туришибди. Ҳовли саҳнидан тортиб, кўча эшиккача безатилган

Тўранинг шу аҳволига ачинмайди дейсанми? Аламимдан гапиряпман. Туппа-тузук бола эди мактабда.

— Тўғри айтяпти, — дея оқатни бир четга сурди яна бири. — Лекин ўзидан кўрсин. На гап-гаштакка қўшилади, на тўй-маъракага. Пулим кўп, деб, уч-тўртта пулдор билан топишиб олгандан бери бизни тан олмай қўйди. Дўстлар, ахир биз ҳам қирқдан ошдик, неварали бўлай деб турибмиз. Нечта тўй қилдик, нечта

Буни ҳаёт дейдилар

— Ўзи товарга кетибди. Уни тушунса бўлади, тўйларга бориб ўрганмаган-да, зангар.

Ҳамма қаҳ-қаҳ отиб кулиб юборди...

...Тўра машинасини учуриб қайтаётганда кун тушдан оғиб қолганди. "Яхши бўлди, зўр мол олдим, — хаёлидан ўтди унинг. — Харажатларнинг ўрнини икки-уч ойда тўлдирвораман. Майли, биттагина ўғлимга кетса кетибди. Ўзиям, тўйнинг айнаи кизигига кириб борсам керак".

Шу ўйлари асносида кўз олдига хузурбахш бир манзара келди: хозир "Ласетти"да кўча-ни чангитиб кириб боради. Кўча тўла одам. Тушиб-тушмасидан хизматдагилар қошига чошиб келишади. Синфдошлари ҳали униси, ҳали буниси бағрига босиб, табриклайди. Тўкилигидан синай деб турган столлар ора-лаб, кўли кўксига виқор билан юриб тўрга ўтади. Ҳамманинг кўзи ўнда, ҳамма унга қойил қолган. Ҳали буниси ҳолва, оқшом-ги базмга зўр хонандани гаплашиб қўйган, бутун қишлоқнинг оғзи очилиб қолади!...

Лекин уйга келди-ю...

— Тушунмадим, жўраларим қани?

Шошиб пешвоз чиққан хотинидан биринчи сўрагани шу бўлди.

— Ичкарига алоҳида жой қилдиргансиз-ку, ўша ёқда...

— Мен уларнимас, синфдошларни сўраяпман! — гапни кесди Тўра.

— Эрта-лаб уч-тўрттаси келиб кетишди. Шу...

Тўра зарда билан чўнтагига қўл солиб, телефонини чикарди-да, ҳамма йиғинларга бош-қош бўладиган Адҳамнинг рақамини терди.

— Эй, нимага тўйда йўқсанлар, қачон келасанлар?

— Сен йўғингда бориб келдик, ошна, ҳамма уй-уйига тарқалиб кетди.

— Нима?! Ҳа, мен йўқ бўлсам, қайтага ўрнимни билдирмай турсаларинг бўларди-ку?

— Саломга яраша алик дейдилар жўражон.

— Ҳой бола, ўйлаброқ гапир! Сенларсиз ҳам куним ўтади, тушундирингми, осмон қўлларингда бўлса, ана ташлаб юборинглар!

Адҳам бир муддат сукут сақлади-да:

— Пулим кўп деб гердайиб юрувдинг-ку, қани энди, ўша бойликларинг кунингга ярасин, кўрайлик-чи, хайф-е, сендай оқибатсиз бойваччага!

Тўра "ту-ту"лаётган телефонини қулоғига тутганча тўйхонанинг ўртасида қарахт туриб қолди...

Гулчеҳра АСРОНОВА.

Маслаҳат

ЗАМБУРУҒНИНГ ОЁҚҚА ТАЪСИРИ

Яшнобод тумани 8-сонли тери-таносил касалликлари диспансери дерматовенерологи Соҳибжон Рўзиматов тавсиялари:

— Инсон саломатлигига путур етказувчи замбуруғлар оёқлар терлашига сабаб бўлади. Баъзилари инсон организмда йиллар давомида яшаса-да, ҳеч қандай касаллик кўзгатмайди. Иммуни тизимининг фаолияти пасайганда, эндокрин касалликлари, стресс ҳолатлари ва антибиотиклар бетартиб қўлланилганда улар айрим хасталикларнинг авж олишига сабаб бўлади.

Замбуруғларнинг баъзи турлари инсон организм тўқималарини зарарлайди, бошқалари эса уларнинг нам бўлган деворлари ичида кўпайиб, одам соғлиги учун хавфли бўлган захар (микотоксинлар) ишлаб чиқаради. Айнан шу замбуруғлар аллергик касалликларни кўзгайди.

Шахсий гигиена қоидаларига амал қилмаганда, яъни ҳаммом, сауна ва бассейнларда оёқланг юрганда ушбу касаллик юқиши мумкин. Дерматофитлар (замбуруғ турларидан бири) ўзининг юқори юқумли хусусиятларини ерда 12 ой давомида сақлайди. Уларнинг энг "сеvimли" жойидан бири тирноқлардир. Тирноқларнинг замбуруғли шикастланиши онихомикоз деб номланади. Ёпик пойабзал туфайли иссиқлик ва нам ҳолатнинг юзага келиши, уларнинг кўпайиши учун энг қулай муҳит ҳисобланади. Касаллик кўпинча учинчи ва тўртинчи панжалар орасидаги тери қопламани шикастлайди. Кейинчалик эса товон ва қўлларнинг барча тери қопламалари тарқалади ва тирноқларнинг шикастланиши билан тугайди.

Қўл, оёқ панжаларининг ва тирноқларнинг замбуруғли шикастланишида тери қизаради, ёрилади ва терининг юза қавати ҳамда тирноқлар қалинлашади. Уларнинг ранги ўзгариб, бурда-бурда бўлиб сина бошлайди. Зарарланган тирноқларга кўплаб замбуруғлар "ёпишиб" олади ва улар синган тирноқ бўлакчалари орқали терининг бошқа исталган жойларига осонгина ўта олади.

Кўпчилик юз ҳамда қўл териси, тирноқларига эътибор қаратади-ю, аммо оёқларга кўп ҳам аҳамият беравермайди. Аслида оёқларга кўпроқ эътибор бериш лозим. Чунки улар кун бўйи пойабзал ичида бўлгани боис тез-тез қон айланиши бузилади, қисилишлар қузатилади, булар эса турли касалликларга дучор қилади.

Оёқларда замбуруғлар пайдо бўлмаслиги ёки уларни бартараф этиш учун иложи борица ёзда очик-роқ, оёқларни терла т м а й д и г а н п о й а б з а л к и й и ш т а в с и я қ и л и н а д и . Кишда эса этик ичидан ҳаво ўтказадиган пайпоқлар кийиш лозим. Синтетик пайпоқлар ҳаво ўтказмайди ва оёқ терлаши кучаяди.

Кун бўйи оёқ кийимини ечмай юрадиганларда замбуруғлар кетиши бир мунча қийин кечади. Шундай ҳолларда оёққа махсус муолажалар қилиш мақсадга мувофиқдир. Масалан, тоғорага 3 литр илиқроқ сув, 50 гр. ичимлик содаси ва 20 гр. хўжалик совуни майдалаб солиниб, барчаси аралаштирилади. Сўнг оёқларни ушбу муолажалар ваннага 15 дақиқа солиб ўтириш лозим. Кейин илиқ сувда яхшилаб чайилиб, шифокор тавсия қилган крем ёки суртма (мазь) суртилади. Ушбу муолажа кечаси ётишдан олдин қилинади. Бироқ бу муолажа сувли яраси бор, очик ярали замбуруғи бор кишиларга тўғри келмайди.

Ҳар қандай ҳолатда ҳам шифокор кўригидан ўтмай туриб, муолажа қилишни маслаҳат бермаймиз. Ҳозирда замбуруғларга қарши турли хил крем, суртма, таблетка, тирноқлар учун лаклар мавжуд бўлиб, бироқ бу препаратлар шифокор тавсиясига кўра қўлланилиши лозим.

Кўпинча бозордан пойабзал харид қилиш жараёнида кийиб кўриб олинади. Бироқ, сиздан олдин кийиб кўрган одамнинг оёғида замбуруғи бўлса, у янги оёқ кийимда қолади ва бир қанча муддат ўша ерда "яшайди". Шунинг учун янги пойабзални целлофан пакет билан кийилса, нур устига аъло нур бўларди.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади.

дастурхонда жамини ноз-неъмат бор. Қўш-қўш қозонлар осилиб, сархил таомлар қайнапти. Хуллас, ҳамма нарса керагидан зиёда. Фақат... одам йўқ. Тўғри, ошпазу самоварчи, яна беш-ўнта дастурхончи хотин-халаж бор, аммо даврага файз киритадиган меҳмон йўқ. Ахир ўзбекининг тўйи меҳмон билан файзли-да!

Ҳа, бунақа совуқ тўйни саксон-тўқсонни уриб қўйган катта-ерликлар ҳам кўрмаганлари аниқ. Кеча худди шу тўғрида Тўрабойнинг "гап"га йиғилган синфдошлари даврасида баҳс бўлганди, кўпчилик: "Бориб бўлман!" деб қўл силтаган, аммо ҳеч ким тўйхонанинг бу даражада файзсиз бўлишини тасаввур қилмаган эди. Унинг тенг-тўшлари ҳам оқибат борасида маҳаллада доврўг тартатган, хоҳ ош бўлсин, хоҳ иш — бир зумда йиғилиб келиб, тинчитишарди.

— Санаб кўр-чи, нечта одам кўринаяпти ўзи бу тўйда, — деди захарханда оҳангда кенг даврага қўйилган бўш столларнинг бир четида кўққайиб ўтирган тўрт синфдошнинг бири.

— Кулма, тузини еб ўтирибсан, ахир, — вазмин қараб қўйди бошқаси.

— Ташим кулса кулаётгандир, бироқ ичимни ит таталапти.

аза кўрдик. Соясини ҳам кўрсатмади-ку! Мана оқибати! Элга аралашганда, хозир уйига одам сигмай кетарди.

— Бу ҳам майли, эсингдами, Азизнинг боласи оғир ётганда ёрдам қилувдик. Ўшанда ҳам, вақтим бўлса борарман, деб бахона қилиб, сариқ чақам бермаган. Тўйларга-ку, умуман қадам босмайди, ҳеч бўлмаса ўшанда ҳисса қўшса бўларди.

Шу пайт, худди энгашиброқ юрса лой этиги-ю ранги ўчган дўпписини одамлар кўрмайдигандек елка қисганча қишлоқ мибори Асад кириб келди.

— Ё тавбандан кетай! — деди йигитлар ёнига етиб келмасидан, ҳовлиқиб. — Ашуласи бўлмаганда, тўйхонани адаштирибман, деб қайтиб кетардим-а! Нима бало, одам кам, сенларни нима жин урди? Тенг-тўшларингизнинг тўйи бунақа совуқ бўлмасди-ку?

— Одамлар борганинига келади-да, ақаси! Бу Тўрабойнингиз ҳеч кимнинг тўйига қадам босмаган.

— Йўғ-е? — деди Асад бир-бир қўл олишиб, сўнг юқори-роққа ўтиб ўтиргач. — Вей, қариндош-уруғиман йўқми дейман, деб қайтиб кетардим-а! Нима бало, одам кам, сенларни нима жин урди? Тенг-тўшларингизнинг тўйи бунақа совуқ бўлмасди-ку?

— Ҳа энди, қариндошгайм ўшанақа оқибат қилгандир-да.

— Йй, тўхталаринг, Тўрабойнинг ўзи қани?

Носириддин Бурхониддин ўғли Рабғузий

УЗУМ ҲАҚИДА

Бир ҳикоятда келтирилишича, лаънати шайтон узум уруғини ўғирлади. Қанча қидирсалар ҳам уни тополмабдилар. Барча хайвонлардан суритирдилар, лекин ҳеч бири билмади. Охири шайтонни тутиб олдилар.

Шайтон деди: "Менга узумга уч марта сув қўйишга руҳсат берсангиз, ўша уруғни топиб бераман". Нуҳ алайҳиссалом рози бўлди-лар. Шундан кейин шайтон уруғни топиб берди.

Ҳикмат дунёси

Кемадан тушганларидан сўнг уруғни эдилар. Узумни шайтон уч бор — аввал тулкининг, кейин шерининг, охири тўнғиз қони билан сугорди. Узум сувидаан май қилдилар. Кимки ундан ичса, аввал тулки бўлиб, кўрмаган одам билан дўст тутинди, сўнг маст бўлиб қолганда, йўлбарсдек мард-лиги жўш урди ва одамларга совға улашди. Фирт мастлик ҳолида эса тўнғиз қўйфасига кирди. Май туфайли бирон ёмон иш содир этилса, у шайтон берган сувнинг оқибатидандир.

"Қиссайи Рабғузий"дан
Мохинур КОДИРОВА тайёрлади.

ОТАМИЗГА СУЯНЧ БЎЛСИН

Беш йил аввал онам оғир хасталикка чалиниб, қазо қилди ва дадам билан вояга етаётган укам бир ховлида яшай бошлашди. Синглим иккимиз оиламиздан ортиб, имкон қадар уларнинг иссиқ-совуғидан хабар олиб турдик. Лекин уйда аёл киши бўлмас кийин экан. Отамни уйлантириш ҳақида маслаҳатлашиб, бунга ўзларига айтсак, рози бўлмади. "Укамга келин олсак, ҳаммаси яхши бўлиб кетар", деган ниятда тўйга тараддуд кўра бошладик. Аммо укам мутахассислиги бўйича хориждаги фирмалардан бири билан беш йилга шартнома тузиб, ишлагани кетди. Шундан кейин синглим эрини отамнинг ёнига ичкүёв бўлиб келишга кўндирди. Чамаси, уч ойча яшашганидан кейин эри тез-тез уйига кетиб қоладиган, олдиниға ҳафтада, кейинчалик ойда бир марта фарзандларини кўриш учунгина келадиغان одат чиқарди. Уни ҳам тўғри тушунишимиз керак. Қайнотанинг уйда яшаш балки ноқулайдир. Аммо бу аҳволда синглимнинг гулдек оиласи бузилиб кетмаса эди, деган хавотирдаман. Яқинда дадамни кўришга борсам, худди шу мавзуда гап очиб, "Қизим, уларниям иссиқ жойини совутиб қўйдим шекилли, хижолат бўляпман, укамг ҳали уйланимайман деяпти, нима қиламиз", деди. Мен охири кўнглимга тугиб юрган таклифни айтдим: "Дада, на илож, бошқа йўл йўқ, сизни уйлантирсак нима дейсиз?" Чуқур ўйга ботиб: "Ўзларинг биласизлар, фақат имкони бўлса, бефарзанд, савобталаб аёл чикса, яхши бўларди", деб қўйди.

Дадамнинг ёши 57 да. Хали бардам, бақувват, ишлайди. 45-50 ёшлар атрофидаги Тошкент шаҳрида яшовчи аёл бўлса, хабар берсангиз.

САЛОМАТ,
Тошкент шаҳри.

УМРИ ҚИСКА ЭКАН

Ён кўшим Раънохон қизим Шодияни жияни Орифжонга келин қилиш учун кўз остига олиб юрган экан. Тез орада тўй ҳам ўтди. Қизим ҳар келганида унинг юзидаги хурсандчиликни кўриб, қудаларимиз жуда дилкаш инсонлар экан, дея дадаси иккимиз мамнун бўлардик. Кўп ўтмай, қизимизнинг ҳомиладорлигини эшитиб, қувончимиз янада ортди. Бу орада қувонимизнинг туғилган куни яқинлашиб қолганди. Совға олиш учун бозорга бордик. Шу пайт Шодия йиглаб кўнги-роқ қилиб қолди. Маълум бўлишича, эри тўсатдан ҳушидан кетиб йиқилибди. Тезда уларникига етиб бордик. Қизим кўркүвдан дир-дир титради. Синглисини унинг ёнида қолдириб, "Тез ёрдам" машинаси ортидан касалхонага кетдик. Афсуски, шифокорлар Орифжоннинг олдига киришимизга рухсат беришмади. Бир неча кундан кейин унинг инфаркт хуружидан вафот этгани ҳақида хабар келди. Қаттиқ сиқилгани учун ўша кунлик қизимнинг ҳам ҳомилиси тушиб қолди. Қувонимизнинг йили ўтгач, қудалар билан маслаҳатлашиб, Шодияни уйимизга олиб келдик. Мана шунга ҳам тўрт йил бўлди.

Шодиянинг ёши 32 да. Маълумоти ўрта-маҳсус. Ёшига мос, иши тайин, уй-жойи инсон уч-раса, узатардик.

ХУРИНИСО,
Самарқанд вилояти.

“Бахтли бўлинг” саҳифаси

НАФСОНИЯТИМГА ТЕГДИ

Ота-онамизнинг раъйини қайтаролмай, Муҳайё билан турмуш кургандик. Унинг кайфияти ўзгарувчан эди. Баъзида жуда қувноқ, хушфёъл, гўё дунёда ундан яхши аёл йўқдай, баъзида эса қовоғидан қор ёғиб, арзиманган нарсига ҳам жаж қилиб, йўқ жойдан жанжал чиқарарди. Опаларим унга панд-насихат қилишса, бурнини жиририб, гап қайтарар, улар билан жанжаллашиб кетарди. Баъзан ўзимни тугулмай, унга қўл кўтарган пайтларим ҳам бўлган. Орадан йиллар ўтди, икки фарзандни вояга етказиб, қуда-андалик бўлсакда барибир хотиним ўзгармади. Ҳаммасига чидадим, лекин сўнгги пайтларда маҳалла-қўй, ҳатто қудалар олдига ҳам мени беҳурмат қилавериши нафсониятимга қаттиқ тегди, ноилоҳ судга ариза бердим. Ёшим 64 да. Эллик ёшгача бўлган, оқила, ширинсўз, бефарзанд ёки улардан тинган аёл топилса, уйланимочиман.

ЖАМОЛИДДИН АКА,
Наманган вилояти.

КЕЧИККАН ХАТ

Қадрли тахририят ходимлари! Сизларга катта умидлар билан мактуб ёзаяпмиз. Фақат бир илтимос, манзилимиз ва исми-шарфимизни ўзгартириб ёзсангиз. Биз газетанинг 48-сонида "Кўнглимга мос жуфт излаяпман" номли эълон муаллифи Азамат билан танишмоқчи эдик. Сабаби, у орзу қилган қиз бизда бор. Мумкин бўлса, шу йигит билан боғланишимизга ёрдам берсангиз. Н. уйим-жойим дейдиган, тарбияли қиз. У бир оиланинг чин бекаси бўлиб, турмуш ўртоғининг қадрига етиб бахтли ҳаёт кечиришига ишончимиз қомил. Хурмат билан Сурхондарёдан Д.

Тахририятдан:

Ушбу мактуб тахририятимизга етиб келганида Азамат тўй кунини белгилаш тараддудида юрган эди. Унинг эълони газетамизда чоп этилганидан кейин у билан танишиш истагини билдирган бир нечта мурожаатлар бўлганди. Ўнга яқин қизларнинг телефон рақамларини олиб кетган Азамат яқинда улар орасидан излаган ёрини учратганини, ҳадемай тўйни бошлаб юборишини хабар қилди...

ТАҚДИРИ ҚЎШИЛМАСА...

Опам яқин дугонаси билан қуда бўламиз, деб ҳазиллашиб юришарди. Тақдирни қарангки, бир куни жияним билан Рашид бир-бирига кўнги қўйганини билиб қолдик. "Институтни тамомлашлари билан тўйни бошлаб юборамиз", деб ният қилдик. Икковлари тенгшод бўлса-да, Рашид икки йил кечикти институтга кирганди. Сорахон дипломини олиб ишга жойлашди. Бўлажак қувонимиз институтни битирадиган кезлари боши оғрийдиган бўлиб қолди. Маълум бўлишича, унинг бошида хавфли ўсимта бор экан. Операция қилишди. Бир йил деганда Рашид ўзига келди. Тўй ҳаракатини бошлаш ниятида юрган пайтимиз, шифокорлар яна операция лозимлигини айтиб қолишди. Сорахон эса унинг тузалиб кетишини умид билан кутди. Аммо тақдир экан-да, Рашиднинг аҳоли ҳалиям ўнлангани йўқ. Унинг уйидагилар: "Сорахоннинг тенги чикса, узатаверинглар", деб айтириб юборишди. Шунга ҳам, мана бир йилдан ошди. Сора яқинда 29 ёшга кирди. Қаерлик бўлса ҳам 35-40 ёшдан ошмаган, иймонли, ориятли инсон учраса, овоз берсин.

ОДИНА ХОЛА,
Жиззах вилояти.

ТУХМАТНИНГ КАСРИ

Маҳалламиздаги Шамсия опанинг тухмативголари туфайли, дугонам Гавҳарнинг фотиҳаси бузилганини кўпчилик билади. Бу аёлга кайвони онахонлар кўп насихатлар қилишган, аммо ўрганган кўнги, экан-да, сира гийбатчилигини ташламади. Икки ўртада дугонамга ва унинг ота-онасига кийин бўлди. "Энди нима деган одам бўлдим, эшитганлар мени ким деб ўйлашади", деб анчагача ўзига келолмай юрди. Бир-икки йилдан кейин уйланиб, ажрашган ёки хотини вафот этган кишилардан Гавҳарга совчилар кела бошлади. Эндигина 25 ёшга кирган дугонам: "Бўлди, умуман турмушга чиқмайман", деб туриб олди. Оила аъзолари ҳам унинг кўнглига қарашди. Яқинда уни кўриш учун уйларига борсам, "Ота-онам менинг тақдиримни ўйлайвериб, эзилиб кетди, ўша пайтда келган совчиларнинг бирортасига розилик берасам бўлар экан", дея ҳасрат қилиб қолди. Унга "Оила ва жамият" газетаси орқали бахтини топаётганлар ҳақида гапириб бердим. Дугонамнинг розилиги билан сизларга мурожаат қилаяпман. Гавҳарнинг ёши 33 да. Маълумоти олий. Яхши бир ташкилотда ишлайди. Мехрибон, оққўнги қиз. Бир оилани гуллаштишига ишонаман. 40-45 ёшгача бўлган, иши, уй-жойи тайин инсон уч-раса, турмушга чиқишга рози.

НАСИБА,
Қашқадарё вилояти.

ТЕНГ ТЕНГИ БИЛАН

Соҳибжон тўнғич фарзандим. Институтни тамомлаганидан кейин иккинчи мутахассисликка ҳам ўқиш нияти борлигини айтиб қолди. Иккинчи курсга ўтганида, уйлантириш ҳақида оғиз очсак: "Укамнинг севган кизи бор, унинг тўйини бошлайверинг, менинг эса ҳозирча ишларим кўп", деган жавобни олдик. Ниҳоят, ўқаси уйланди. Соҳибжон ўқишини давом эттирди. Аммо тўртинчи курсда ўқиб юрган кезлари, бир куни ўғлимни машина уриб юборгани ҳақида нохуш хабар келди... Автохалокатда ўнг оёғининг тос суяги ичига кириб қолгани учун юришга қийналади. Аммо ўз ишини устаси, яхши мутахассис. Нуфузли бир ташкилотда ишлайди. Ёши 36 да. Ўзига ўхшаган бирор нуқсон бор, сабртоқатли, ҳушмуомала қизлар бўлса, келин қилардик.

УМИДА ОПА,
Бухоро вилояти.

ОЧИҚ ҲАВОДА
ИМТИҲОН

Ҳаммамиз жуда яхши биламизки, Хитой аҳоли сони жиҳатидан дунёда биринчи ўринда туради. 2014 йилда бу мамлакат аҳолисининг сони 1,4 миллиардга тенглашган. Фуқаролар сони шунчалик кўп

бўлгач, одамларнинг яшаш тарзи ҳам бошқача кечади. Шенси қишлоғида жойлашган коллеждаги ўқувчиларни бир вақтнинг ўзида имтиҳондан ўтказиш учун коллеж маъмурияти аниқ бир қарорга келишга анча кийналишди. Бироқ бунинг чорасини топди. Яъни, ўқувчилар имтиҳонларни очик ҳавода топширадиган бўлишди. Қизиги шундаки, синов жараёнида гарчи тарта қаторлари орасида назоратчилар турса-да, болаларнинг ҳаракатларини дурбин орқали ҳам кузатиб боришга тўғри келди. Чунки, бундай катта "аудитория"да ҳар бир ўқувчининг кўчирмачилик қилиш ёки шпаргалкадан фойдаланиш каби ҳолатларини назорат қилиш осон эмас-да.

ЭНГ КАТТА ПАЗЛ

Пазл деб аталмиш, ажойиб бошқотирма шакли мавжуд. Номинотаниш бўлиши мумкин, аммо сиз уни яхши биласиз. Айниқса, бола-

қайлар учун сеvimли машғулот. Пазл бўлакчаларидан йиғилган навбатдаги шакл энг катта мозаика сифатида Гиннеснинг рекордлар китобига қайд этилди. Бу мозаиканинг таркиби 33 600 фрагментдан иборат. Бундан олдинги рекорд натижа эса 32 000 фрагментни ташкил қилганди.

Наргиза СИДДИКОВА
тайёрлади.

ЭНГ АРЗОН ВА ЭНГ ЮҚОРИ БАҲОЛАНГАН сўзларни ўз ўрнида ишлатаяпмизми?

Сўз қудрати ҳақида қанча кўп асарлар ёзилган бўлса, қундалик ҳаётимиздаги далиллар ундан ортиқроқдир. Бошланган қунимизни самарали ва мазмунли ўтиши учун кун давомида эшитган ва ҳатто ўзимиз ишлатган сўзларнинг ҳам таъсири бор. Халқимизда "Сўздан сўзнинг фарқи бор, 32 нархи бор", деган нақл бежиз айтилмаган. Ширин сўзлар кайфиятимизни кўтарибгина қолмасдан, саломатлигимизга ҳам таъсир қилади. Момоларимиз узоқ умр кўришининг сири тилни ширин қилиш, дейдилар. Тўполончи невараларига "Уйингга бугдўй тўлгур", "Бошинг тошдан бўлсин", дея танбех бераётганларидан неваралар қилган ишларидан пушаймон бўлишди.

Тилимизда сеҳрли кучга эга бўлган сўзлар ҳам борлигини биласизми? Улар ўз ўрнида қўлланилса, ҳатто омад ҳам келтириши мумкин экан. "Раҳмат", "Марҳамат", "Кечирасиз", "Илтимос", "Мумкин бўлса", деган сўзлар билан кўпчилиكنинг кўнглини топиш мумкин. Аммо айрим сўзлар бизни тушқун кайфиятга солиб, кўнгилсиз вазиятларга олиб келади.

Инсонлар табиати жиҳатидан бир-бирдан фарқ қилади. Шу сабаб, айримларга ёқадиган сўз кимгадир хуш келмаслиги мумкин. Турли соҳа вакиллари билан суҳбатлашганимизда, уларнинг сўзга бўлган муносабатлари турлича эканлигини билдик.

**Гулноза Умирова,
Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори:**

— Ҳар бир қаламқашнинг ўз ижодида тез-тез қўллайдиган сўзлари бўлади. Мен шеърларимда "инжа" сўзини кўп ишлатаман. Негадир ёқади. Баъзан "барақалла", деб мақ-

ташса, қувониб кетаман. Талаффузда кўп бора тақдорланадиган яна шундай сўзлар ҳам борки, кишининг асабига тегади. Кимдир, "масалан", бошқа биров, "ҳалиги", яна кимдир "ўша", деган сўзларни меъёридан кўп ишлатаётганини ўзи ҳам сезмайди. Бу эса бошқаларга эриш туюлади.

**Абдумўмин Каландаров,
табаба:**
— Сўзлашганда жилмайиб, оҳиста, тушунарли қилиб гапириш керак.

Мулоҳаза

Масалан, мен ўзимга керакли нарсани сўрасам, албатта, "илтимос" деган сўзни қўшаман. Мендан миннатдор бўлишиб, "раҳмат" дейишса, бошим осмонга етади. Аммо ҳозирги кунда "мода"га айланган жаргон сўзларнинг ишлатилиши менга ёқмайди. Менимча, чиройли сўзлаш, муомала маданиятига эга бўлиш учун имкони борица китоб мутолаа қилиш керак. Шеърлар ўқиш, ёд олиш тил бойлигимизни оширади.

**Жонпўлат Қидирбоев,
спортчи:**

— Баъзан ақинларимни хафа қилиб қўйсам, "кечирасиз" дея уэр сўрайман. Яхши ният билдириш маъноси-ни берувчи: "саломат бўлинг" деган сўзни кўп ишлатаман ва менга ҳам шундай дейишса, ёқади. Инсон шахсиятига ёмон таъсир қилувчи гаплар кўпма хуш келмайди.

**Ўғиллой Абдумалик қизи,
ўқувчи:**

— Мен бировларни лақаб билан чақирадиганларни умуман ёқтирмайман. Исملарни қиеқартириб, чала талаффуз қилувчиларни кўп кузатдим, ишонасизми, аслида уларнинг ўзларини бошқалар худди шундай йўсинда чақираркан. Бу ҳеч қандай эркалашга қирмайди, ахир. Менимча, "хон", "жон", "бек", "бону" десак, жуда ярашади.

Донолардан бири: "Бизга ниҳоятда арзон тушадиган, лекин ўзгалар тарафидан жуда юқори баҳоланган нарсаси хушмуомалалиқдир", деган эди. Хушмуомала, одобли инсон ҳар доим ҳурмат-иззатга сазовор бўлади.

Камола АДАШБОВЕВА.

РОССИЯЛИК ТЕННИСЧИЛАР ЯРИМ ФИНАЛДА

Австралия кортларида давом этаётган соврин жамғармаси – 40 000 000 Австралия доллари бўлган «Катта дубулга» туркумига кирувчи «Australian Open» теннис мусобақасида илк ярим финалчилар аниқланди. Чорак финалнинг дастлабки баҳсида россиялик Екатерина Макарова руминиялик Симона Халеп билан куч синашиб, 6:4, 6:0 ҳисобида устун келган бўлса, турнирнинг энг қизиқарли баҳсларидан бирида Мария Шарапова канадалик Эжени Бушарни 6:3, 6:2 ҳисобларида мағлуб этди.

Энди ярим финалда икки россиялик теннисчи финал йўлланмаси учун бир-бирига қарши кортга тушади. Бу «катта дубулга» мусобақасида 2009 йилдан бери илк бор россиялик теннисчиларнинг ярим финалда ўзаро тўқнаш келишидир. Сўнгги бор «Australian Open» Динара Сафина ҳамюрти Вера Звонаревани мағлуб этиб финалга йўл олган.

Иккинчи ярим финал жуфтликлари Серена Уильямс (АҚШ) – Доминика Цибулкова (Словакия) ва Мэддисон Киз (АҚШ) – Винус Уильямс (АҚШ) ўртасидаги баҳслардан сўнг аниқланади.

ТАРИХИЙ ЖАНГ БЎЛАДИМИ?

Бутун жаҳон бокс уюшмаси WBC президенти Маурисио Сулаймон ҳозирда жаҳоннинг энг кучли боксчилари – америкалик Флойд Мейвезер ва филиппинлик Мэнни Пакьяо ўртасидаги оламшумул жанг амалга ошишига ишонмоқда.

"Жанг бўлиши шарт. Бу тўқнашувда пул ҳам, мухлисларнинг қўллаб-қувватлаши ҳам етарли

бўлади. Ортиқча баҳоналарни четга суриб, жанг муҳим эканлигини тушуниш керак", дейди Маурисио.

"Флойд – бир йўла икки вазн чемпиони, енгилмаган. У бугунги кунда боксининг юзи бўлиб турбди. Жанг амалга оширилиши учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қиламиз. Шартномага имзо чекилса бўлгани, шундагина жанг ҳақида ўйлай бошлаймиз", дея қўшимча қилди Сулаймон.

**Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.**

ЁРДАМ БЕРИШДАН БОШ ТОРТСА...

Алимент тўлаш қонун бўйича қандай ҳолатларда тугатилиши мумкин?

**Ш.Содиқова,
Тошкент шаҳри.**

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 147-моддасига мувофиқ: "Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувда белгиланган алимент мажбуриятлари тарафлардан бирининг ўлими, мазкур келишув мўддатининг ўтиши ёки унда назарда тутилган бошқа асосларга кўра тугайди.

Суд тартибида ундирилаётган алимент тўлаш:

— бола вояга етганда ёки вояга етмасдан туриб, тўла муомала лаёқатига эга бўлганда;

— фойдасига алимент ундирилаётган бола фарзандликка олинганда;

— суд алимент олувчининг меҳнатга лаёқати тикланган ёки уни ёрдамга муҳтож бўлмай қолган деб топганда;

— меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож алимент олувчи собиқ эр ёки хотин янги никоҳга кирганда;

— алимент олувчи ёки алимент тўлаши шарт бўлган шахс вафот этганда тугатилади".

Алимент тўлашни тугатилиши ҳам суд тартибида амалга оширилиши белгиланган.

Саволга Шайхонтоҳур туманидаги

1-сонли ДНИ нотариуси

Зулфия НИЗАМУТДИНОВА жавоб берди.

АЛИМЕНТ МАЖБУРИЯТЛАРИ

Уч ойдан бери маълум сабаб туфайли эрим билан бирга яшамаяпмиз. 8 ойлик фарзандим бор. Соғлигим яхши эмас, ундан ўзим учун ҳам алимент ундиришни мумкинми?

**М. Аҳмедова,
Навоий вилояти.**

Оила кодексининг 117-моддасига асосан: "Эр-хотин бир-бирига моддий ёрдам бериши шарт. Бундай ёрдам беришдан бош тортилган тақдирда, ёрдамга муҳтож, меҳнатга лаёқатсиз эр ёки хотин, шунингдек хотин ҳомиладорлик даврида ва ўртада бола туғилган кундан бошлаб уч йил давомида, ўртадаги ногирон бола ўн саккиз ёшга тўлгунча ёки болаликдан I гуруҳ ногирони бўлган ўртадаги болага қараган ёрдамга муҳтож эр (хотин) ёрдам беришга қодир бўлган хотин (эр)дан суд тартибида таъминот (алимент) олиш ҳуқуқига эга.

Агар эр-хотин иккалангизни ўрталарингизда келишув бўлмаса, суд томонидан тарафларнинг моддий ва оилавий аҳволи эътиборга олинган ҳолда, ҳар ойда тўланадиган қатъий сўмма белгиланади. Бу сўмма энг кам иш ҳақининг учдан бир қисмидан кам бўлмаслиги керак.

**Саволга Навоий вилояти Навбахор тумани
ФХДё бўлими мудир Мохира ХАЛИЛОВА
жавоб берди.**

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди

Тахририятга келган кўлэмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмун учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Бошишга топшириш вақти – 15:00. Бошишга топшириш – 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

9 772010 760007

**Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ**

Навбатчи муҳаррир — Умида АДIZОВА

Саҳифаловчи — Илҳом ЖУМАНОВ

Мусахҳихлар — Саидғани САЙДАЛИМОВ,

Мадина АЛЛАБЕРГАНОВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент – 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида
0169-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г
– 136. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади –
7213. Баҳоси келишилган нархда.

ОБУНА ИНДЕКСИ – 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20

Котибият: 233-04-35, 234-76-08

Мухбирлар: 233-04-50

«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

123 5